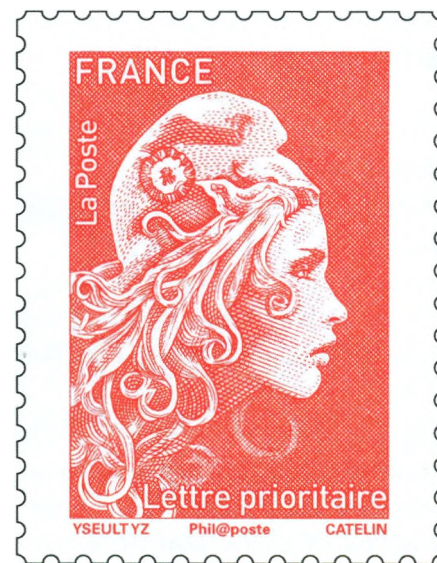

Marianne, oud en nieuw

Afbeelding 1: President Macron en ontwerpster YZ bij de onthulling van haar enorme muurschildering van de nieuwe Marianne.

Afbeelding 2: Postzegel voor een priority-brief. Onderaan staat links de naam van de ontwerpster en rechts die van de graveur.

Al jaren verzamel ik Franse postzegels en ik weet dat mijn verzameling nooit compleet zal zijn. Ik had lang een nieuwtjes-abonnement, dat me minimaal honderd nieuwe postfrisze zegels per jaar opleverde, nog afgezien van de velletjes, blokjes en boekjes. Steeds meer onzinnige onderwerpen, steeds grotere series, steeds meer van hetzelfde. Het verzamelen werd een dure hobby die steeds minder plezier opleverde. Ik werd een klager. Klagen, klagen... en toch maar kopen! Uiteindelijk ben ik gestopt. Met dat abonnement, maar niet met verzamelen. Franse zegels hebben charme. Denk aan de prachtige reeks grootformaat-zegels met afbeeldingen van kunst-

Afbeelding 4: Marianne de Cocteau (1961), de Béquet (1971), Liberté (1982) en du Bicentenaire (1989)

Afbeelding 5: Marianne du 1 Juillet (1997), de Lamouche (2005), de Beaujard (2008) en de la Jeunesse (2008)

Afbeelding 3: Marianne d'Alger (1944), de Dulac (1945), de Gandon (boekdruk, 1948) en à la nef (boekdruk, 1959)

werken, de series 'Beroemdheden' en de langlopende reeksen met 'gewone' postzegels voor dagelijks gebruik. Denk aan Marianne.

Marianne is in Frankrijk het nationale symbool: het beeldmerk van de Franse Revolutie, de godin van de vrijheid. Elke nieuwe Franse president kiest tegenwoordig zijn eigen Marianne voor op de postzegel. De huidige president, Emmanuel Macron, koos 'Marianne l'engagée' van straatkunstenaars Yseult Digan, beter bekend onder de naam YZ (afb. 1). Sinds 2018 verschijnen er regelmatig postzegels in het nieuwe ontwerp, dat naar postzegelformaat omgezet werd door graveur Elsa Catelin (afb. 2). Deze geëngageerde of betrokken Marianne is volkomen nieuw, maar meteen herkenbaar. De zelfbewuste vrouw met op haar hoofd een frygische muts met (rood-wit-blauwe) kokerde past uitstekend bij haar voor-gangsters.

Afbeelding 7 (links): Sabine (1977)

Afbeelding 8 (rechts): Velzegel in de laagste waarde: 1 eurocent

Afbeelding 6: Marianne de Muller (1955), de Decaris (1960) en de Cheffer (1967)

Afbeelding 9: Zelfklevende rolzegels in verschillende waarden

Afbeelding 11: Postzegelboekje, twaalf zegels 'Lettre verte' (post die vervoerd wordt met zo weinig mogelijk schade voor het milieu)

We roepen die even in herinnering (afbeeldingen 3-5). De gebruikte namen zijn die uit de Yvert-catalogus. Er bestaan ook Franse zegelreeksen die aangeduid worden met 'Marianne', maar die een ander symbolische vrouwentype tonen, met in plaats van de frygische muts een lauwerkrans (afb. 6).

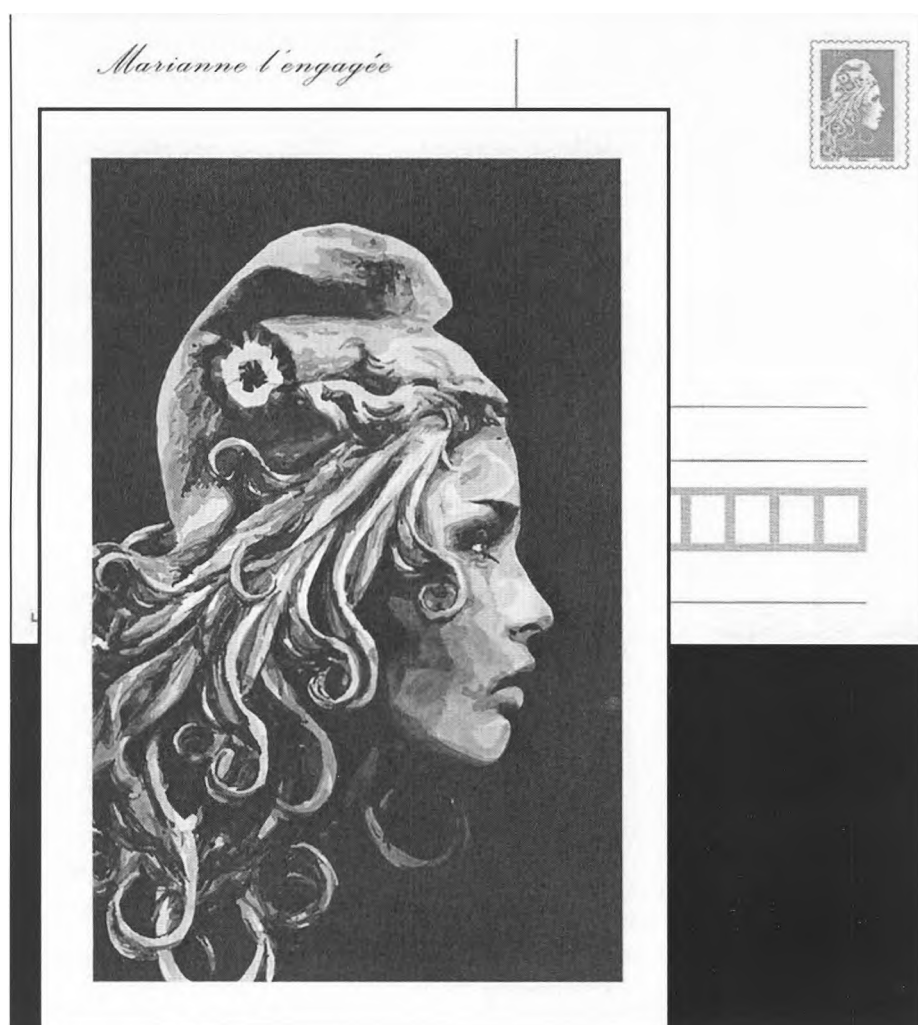
En dan is er nog Sabine, een langlopende reeks met een vrouwenportret ontleend aan het schilderij 'De Sabijnse maagdenroof' van Jacques-Louis David (afb. 7).

Het plezier van het verzamelen van langlopende postzegelreeksen zit hem in de variatie. Veel verschillende waarden, kleuren, verschijningsvormen, druktechnieken... En de nieuwe Marianne is wat dat betreft goed begonnen. In Nederland moeten we het doen met drie zegels van Koning Willem Alexander, waarbij gelukkig af en toe het jaartal of een foute kroon aangepast wordt. Van 'Marianne l'engagée' zijn binnen een jaar tijd al minstens 36 varianten verschenen. Gegomde en zelfklevende zegels, velzels en rolzels, postzegelboekjes en souvenirblokken (afb. 8-11).

Afbeelding 13: brief gefrankeerd met postzegel 'International'

Afbeelding 12: Voorgefrankeerde briefkaart met de nieuwe Marianne

In "Geestgrond" (1995) beschrijft Boudevijn Büch een vorm van particuliere postbezorging:

'Ik laat je broer wel een briefje naar de hoofdmeester brengen.' (blz. 56)

De eerste postwaardestukken zijn ook al gesignaleerd (afb. 12). Niet alles van de geëngageerde Marianne is misschien even verzamelwaardig. Maar ook als je alleen geïnteresseerd bent in wat werkelijk gebruikt wordt, kun je beginnen met een aardige verzameling (afb. 13).

Jacques Spijkerman

Afbeelding 10: Zegel met toeslag voor het Rode Kruis

Postzegels spelen ook wel eens een rol in de literatuur. Zo ook in de novelle "Oeroeg" van Hella S. Haasse uit 1948:

'Oeroeg en ik, gebogen over ons huiswerk, over postzegelverzamelingen en verboden boeken - Oeroeg en ik, onveranderlijk samen, in alle ontwikkelingsstadia van kind tot jonge man.' (blz. 5)